

ЗМІНА ПАСАЖИРООБІГУ В УКРАЇНІ ЗА РІК ВІЙНИ

^{1,2} Харківський національний автомобільно дорожній університет

Анотація

Проведено аналіз інформаційних джерел щодо зміни обсягів перевезення пасажирів та величини завданих збитків транспортній інфраструктурі за рік від повномасштабного вторгнення росії на територію України. За результатами аналізу виділено: основні причини, які в більшій мірі вплинули на пасажирообіг та декілька рекомендацій які направлені на організацію безпечного пересування пасажирів.

Ключові слова: транспортна інфраструктура, пасажирообіг, пасажирські перевезення, маршрути перевезення, надійність перевезень пасажирів.

Вступ

Пасажирообіг відіграє важливу роль для країни в різних аспектах її розвитку: економічному, інфраструктурному, туристичному, соціальній мобільності, культурному та інтелектуальному. Він створює сприятливі умови для розвитку економіки та покращення якості життя населення. На превеликий жаль, пасажирообіг зазнав значних змін через воєнні дії на всій території України внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації 24 лютого 2022 року. Для того, щоб наочного побачити та проаналізувати зміни пасажирообігу в Україні можна звернутися до статистичних даних перевезення пасажирів за роками, до початку війни та під час.

Результати дослідження

Аналіз джерел показав, що починаючи з січня 2022 року і до травня 2023 року державна служба статистики України поки не надає точних даних у всюдоступний простір. Однак у джерелі [1] відмічається, що кількість перевезених пасажирів у 2022 році скоротилася на 39,7% порівняно з 2021 роком – до 1,6 млрд пасажирів, а пасажирообіг на 50,4% – до 31 млрд 142 млн пас./км».

В даній роботі зосереджено увагу на виділенні основних причин, які в більшій мірі вплинули на пасажирообіг після 24.02.2022 р.:

1. Воєнний конфлікт створив небезпеку для пасажирів, що сприяло зменшенню попиту на перевезення міським транспортом. Більшість людей, особливо в прикордонних містах, максимально утримувались від поїздок і пересувань або стикались з обмеженнями доступу до певних районів через активні обстріли з боку РФ.

2. За минулий рік відбувся відчутний перерозподіл напрямків пасажиропотоків відповідно до того, які території стали окупованими. Значна кількість маршрутів були змінені або припинили свою роботу, оскільки відбулася евакуація людей в безпечніші регіони та за кордон.

3. Пошкоджені або зруйновані елементи транспортної інфраструктури, такі як аеропорти, залізниці, мости та дороги також обмежили мобільність пасажирів і стали вагомою перешкодою при пересуваннях. Об'єкти інфраструктури стали однією з ключових сфер, які зазнали найбільших атак з боку агресора. За рік війни постраждало понад 25,2% інфраструктури країни, що у грошовому еквіваленті сягає понад \$36,2 млрд [2]. Детальний аналіз стану доріг, які були пошкоджені наразі є неможливим через активні бойові дії або через тимчасову окупацію.

4. Обмежений доступ до транспорту, особливо на початку повномасштабного вторгнення. У звіті [2] наведено дані аналітичних розрахунків прямих збитків, завданих комунальним підприємствам та приватним перевізникам: за зруйнований транспорт \$0,83 млрд – це знищені тролейбуси, трамваї, автобуси. А прямі втрати приватного легкового транспорту становлять близько \$1,86 млрд або 207 тис. автомобілів (без урахування «євроблях»).

5. Додатковий вплив на обсяг пасажиропотоку мала заборона на рух деякого виду транспорту та черги на блок постах для проведення перевірок та контролю.

Очевидно, що війна призвела до значного впливу на всі сфери життя та докорінно вплинула

на транспортний попит, маршрути перевезення та роботу всіх видів транспорту. Такі умови вимагають особливої уваги до ефективної організації та забезпечення безпеки при пересуваннях пасажирів, тому варто виділити рекомендації які вже допомогли організувати цей процес:

- застосування додаткових заходів безпеки, таких як: обмеження доступу для пересування на деякі території, підвищення рівня перевірок та контролю при переїзді з одного міста до іншого.

- запровадження альтернативних маршрутів та транспортних засобів. У разі закриття основних маршрутів або екстреної зупинки пасажирських перевезень, важливо мати можливість застосувати альтернативні шляхи та засоби перевезення пасажирів. Які мають включати використання різних видів транспорту та логістику перевезень.

- проведення інформаційної кампанії. Забезпечення належної комунікації та інформації для пасажирів має вирішальне значення. Важливо надавати актуальну та надійну інформацію про розклад на альтернативних маршрутах, розташування найближчих зупиночних пунктів та умов перевезення. Це можна здійснювати за допомогою офіційних каналів органів державної влади, чат-ботів, мобільних додатків та ін.

- налагодження взаємозв'язків з волонтерськими та гуманітарними організаціями різних рівнів організації, міжнародними партнерами та військовими командуваннями допомагає забезпечити безпеку та надійність перевезень пасажирів.

- планування та гнучкість дій. Ситуація на фронті швидко змінюється, тому важливо слідкувати за наявністю та оптимізувати використання транспортних та людських ресурсів. Гнучке реагування допоможе налагодити безпечне перевезення пасажирів.

Висновки

Враховуючи складну безпекову ситуацію в країні важливо дотримуватись вказівок та порад військових адміністрацій та органів влади, які забезпечують та впливають на управління пасажирськими перевезеннями. Відкритим залишається питання доведення до пасажирів надійної інформації та організації навчання і підготовки персоналу транспортних підприємств щодо безпекових процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна служба статистики України. Дата оновлення: 19.05.2023. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 24.05.2023).

2. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України за рік від початку повномасштабного вторгнення. https://kse.ua/wp-content/uploads/2023/03/UKR_Feb23_FINAL_Damages-Report.pdf. (дата звернення: 24.05.2023).

Макарова Олександра Олександрівна – студентка групи ТС-51-22, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м.Харків, e-mail: aleksa_makaronim@ukr.net

Свічинська Ольга Володимирівна — к.т.н., доцент, кафедра транспортних систем і логістики, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків, e-mail: svichinskayaolga@gmail.com

Changes in passenger turnover in Ukraine the year of war

Abstract

The analysis of information sources regarding changes in the passenger turnover and the amount of damage caused to the transport infrastructure the year of the full-scale invasion of russia into the territory of Ukraine was carried out. Based on the results of the analysis, the following are highlighted: the main reasons that had a greater impact on passenger turnover and several recommendations aimed at organizing the save passengers transportation.

Keywords: transport infrastructure, passenger turnover, passenger transportation, transportation routes.

Makarova Aleksandra O. – student of TS-51-22, Kharkiv National Automobile and Highway University, Kharkiv, e-mail: aleksa_makaronim@ukr.net.

Svichynska Olha V. — PhD, Associate Professor, Department of Transport Systems and Logistics, Kharkiv National Automobile and Highway University, Kharkiv, e-mail: svichinskayaolga@gmail.com.